

Šolske tiskovine

priporoča

tiskarna J. BLASNIKA naslednikov
v Ljubljani.

Ne zabite
„Učiteljskega
konvikta!“

Šolske tiskovine

odobrene po dež. šolskem svetu priporoča tvrdka

Dragotin Hribar v Ljubljani.

Zanimivosti križem sveta.

Priobčuje Šišman Šišmanovič.

III.

Niže Avstrijsko slovi danes po vesoljnem svetu zaradi treh stvari: 1. zaradi svojega ultraantisemitizma, ki mu načeljuje vzor naših klerikalcev; 2.) zaradi »krščanske pravičnosti« tega vzor-katolika napram drugim narodnostim (na Dunaju nima n. pr. na tisoče čeških otrok svoje šole) in 3.) zaradi ljubeznivosti, ki vlada v teh ultraantisemitskih krogih napram učiteljstvu.

»Učit. Tovariš« je imel priliko, opozoriti svoje bralke in bralce na ono znano regulacijo učiteljskih plač na Nižjem Avstrijskem kakor tudi na smoter, ki stremi za njim antisemitska stranka zaradi izpremenjenega deželnošolskega zakona. Takrat smo zapisali in izrekli bojazen, da so to regulacijo plače kakor tudi zakona sprejeli le zato, da izroče nižjeavstrijsko učiteljstvo na milost in nemilost v antisemitski talar oblečenemu klerikalizmu.

Slutja nas ni varala. V rokah imamo zanimiv dokaz, s kakimi sredstvi deluje internacionalni klerikalizem v dosego svojega smotra. »Namen posvečuje sredstva«!

V boljšo informacijo cenjenim bralkam in bralcem objavljamo to sredstvo v originalu, a obenem želimo, da nam naši ljubi klerikalci pojasne ta pojav — ali pa ga utaje:

»Euer Hochwürden! Hochverehrter Herr Pfarrer! Im Vertrauen auf das Interesse, welches Euer Hochwürden der Schulfrage entgegenbringen, erlaube ich mir, eine Bitte an Sie zu stellen, durch deren Erfüllung und diskrete Behandlung der katholischen Schul- und Lehrerbewegung im besonderen, der christlichen Sache überhaupt ein wesentlicher Dienst erwiesen würde. Wenn nicht alle Anzeichen trügen, so ist endlich die Zeit gekommen, um eine Einigung aller Lehrer Niederösterreichs, welche nicht dem Radikalismus blinde Heeresfolge leisten, energisch in Angriff zu nehmen. Ich täusche mich keineswegs über die großen Schwierigkeiten, welche damit verbunden sind. Vor allem muß eine energische Aufklärungsarbeit unternommen werden. Zu diesem Zwecke bitte ich Euer Hochwürden um Ausfüllung der nach-

stehenden Tabelle und betone insbesondere, daß Sie hierbei nicht von der Ansicht ausgehen mögen, ob die betreffenden Lehrer für das Einigungswerk zu gewinnen sein werden oder nicht. Wir müssen nicht allein unsere Bundesgenossen im engeren und weiteren Sinne, sondern unsere grundsätzlichen Gegner kennen, eine Notwendigkeit, die sich aus verschiedenen Gründen nicht länger umgehen läßt. Indem ich Euer Hochwürden für die gütig Erfüllung meiner Bitte im voraus bestens danke und Ihnen vollste Verschwiegenheit zusichere, zeichne ich mit dem Ausdrucke meiner vorzüglichen Hochachtung als Ihr ergebenster J. Moser, Bürgerschuldirektor, Wien, 2. Bezirk, Kaisermühlen. Wien, 7. März 1905. P. S. Die Einsendung der ausgefüllten Tabelle erbitte ich ohne Formalität mittels beiliegenden Kuvertes bis spätestens 15. März l. J.«

Tabela obsega te rubrike: kraj, okraj in ime učiteljevo in tudi te-le podrubrike:

Würde voraussichtlich einer christlichen niederösterreichischen Lehrervergängerorganisation gegenüberstehen: a) sie grundsätzlich bekämpfend; b) gegnerisch aber untätig; c) gleichgültig; d) freundlich und entschlossen zur Beteiligung; e) im Principe einverstanden, aber zur öffentlichen Teilnahme nicht zu gewinnen; f) Anmerkung. NB. Die Beantwortung der in den Rubriken gestellten Fragen möge durch »ja« oder »nein« geschehen.

Denuncianstvo torej požene najbujnejše cvetove; a vsa ta še tako tajna sredstva ne zadrže kolesa časa, onega časa, ki zahteva svobodo volje, popolnega samostojnega individua brez nadzorstva, brez varuha!

IV.

Češki deželni šolski svet je ravno izdal svoje običajno letno poročilo o stanju češkega šolstva sploh. Sicer je to poročilo jako poučljivo, in najrajši bi ga doslovno priobčili, a ker nam je prostor jako omejen, podajamo najkarakterističnejše točke iz tega poročila. Poročilo pravi: **Upanje**, da se bo učiteljstvo popolnoma posvetilo svojemu poklicu, **ko se mu je gmotni položaj tako izboljšal — se je izpolnilo**. Učiteljstvo se je jako trudilo izpopolniti znanje, ki si ga je pridobilo na pripravnicah. Najboljši dokaz temu je izbira tem, ki so razpravljali o njih pri raznih krajnih in okrajnih učiteljskih skupščinah. Vse te teme so stremile po izboljšanju učnih metod ali sličnih zadev. Pri zborovanju okrajnih učiteljskih društev se niso skoro nikjer reševala in pretresovala vprašanja o pravnih razmerah učiteljstva...

Poročilo dalje jako pohvalno omenja one vneme, s katero se je učiteljstvo udeleževalo raznih tečajev, kakor meščansko-šolskih, risarskih, visokošolskih i. t. d. Učiteljstvo je dalje prav pridno zbiralo narodne pravljice, pesni, vraže itd.; ravno tako je jako marljivo sodelovalo pri raznih kmetijskih, gospodarskih, mlekarških in hranilničnih zadrugah. Mnogo teh zadrug je takorekoč slonelo edino le na ramah učiteljstva. Jako marljivo je učiteljstvo gojilo tudi godbo in petje, tako posvetno kakor tudi cerkveno. Med duhovščino in učiteljstvom je vladala skoro povsod najlepša harmonija. Tudi vedenje učiteljstva bodisi v službenem, nravnem ali političnem pogledu je bilo povse vzorno, zakaj 342 učnih oseb je prejelo pohvalo c. kr. okrajnih šolskih svetov, 57 c. kr. deželnega šolskega sveta, 2 c. kr. naučnega ministrstva, 5 nadučiteljev je dobilo naslov ravnatelja, 1 c. kr. okraj. šolski nadzornik naslov šolskega svetnika, 3 ravnatelji meščanski šol, opravljajoči posle c. kr. okraj. šol. nadzornikov, in 6 učnih oseb je prejelo najvišje odlikovanje in 1 profesor, služeč kakor c. kr. okr. šol. nadzornik, je prejel Franc Jožefov red. — Več učiteljev je prejelo na znani razstavi »Otroški svet« v Petrogradu razna odlikovanja.